

Výzkumníci z Masarykovy univerzity: Plošný zákaz přístupu dětí k sociálním sítím není účinným řešením

25.6.2026 - | Masarykova univerzita

Výzkumníci z týmu Interdisciplinární výzkum internetu a společnosti (IRTIS) Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity (FSS MU) společně s odborníky z Institutu výzkumu a vzdělávání v oblasti digitálních technologií a kyberbezpečnosti Univerzity Palackého v Olomouci zveřejnili odborné stanovisko k návrhům na plošný zákaz sociálních sítí pro děti do 15 či 16 let. Dokument reaguje na aktuální veřejnou debatu a přináší pohled založený na současných vědeckých poznatcích z oblasti psychologie, pedagogiky, mediálních studií, prevence rizikového chování a bezpečnosti dětí v online prostředí.

Odborné stanovisko podpořilo přes 20 vědců a odborníků, kteří se dlouhodobě věnují výzkumu dětí a dospívajících, digitálních médií, online rizik i preventivním programům zaměřeným na bezpečné používání technologií.

„K vzniku odborného stanoviska nás motivovala velká roztržičnost debaty, která kolem této problematiky panuje. K tématu se vyjadřuje mnoho neoborníků, laiků nebo lidí, kteří reálně nikdy s adolescenty neprováděli žádný výzkum a ani neznají aktuální studie v této oblasti. Oslovili jsme proto většinu expertů, kteří se výzkumu s českými adolescenty věnují, nebo realizují preventivní programy, které se týkají přímo tématu digitálních technologií a jejich používání. Mám radost, že velká většina oslovených expertů odborné stanovisko podpořila. Ukazuje se, že mezi odborníky existuje opravdu široký konsensus, že zákaz sociálních sítí do patnácti či šestnácti let není smysluplný,“ říká David Šmahel z týmu IRTIS.

Stanovisko upozorňuje, že zákaz sociálních sítí sám o sobě nepředstavuje dostatečně účinné řešení. Podle odborníků současné vědecké poznání neposkytuje dostatečné důkazy o tom, že by plošný zákaz sociálních sítí vedl ke zlepšení duševního zdraví dětí. Hrozí také jejich přesun na méně bezpečné a méně regulované online platformy, kde je ochrana před škodlivým obsahem či rizikovým chováním ještě složitější.

„Plošný zákaz sociálních sítí pouze vytváří falešný pocit bezpečí a jen naoko navozuje, že jsme děti a dospívající od rizik sociálních sítí ochránili. Zkušenosti z Austrálie dokládají, že děti se po zavedení zákazu necítí online bezpečněji, navíc část z nich se přesunula na méně bezpečné online platformy. Co je naopak zásadní, je zvýšení odpovědnosti platformem a posílení mediální a digitální výchovy – jak ve školách pro děti, tak u rodičů,“ vysvětluje Michaela Šaradín Lebedíková, která se společně se Šmahelem ve výzkumu podrobně věnuje mimo jiné i vlivu technologií na wellbeing dospívajících.

Odborníci ve stanovisku místo plošných zákazů doporučují zaměřit se zejména na vyšší odpovědnost digitálních platformem, systematické mediální a digitální vzdělávání, podporu rodičů a škol, důslednější vymáhání stávajících věkových pravidel pro online služby a posílení prevence rizikového chování v online prostředí.

Rodiče podle autorů potřebují praktické a srozumitelné informace o tom, jak s dětmi o online prostředí mluvit, jak nastavovat přiměřené hranice a jak rozpoznat rizikové situace. Současně je důležité, aby byla důsledně dodržována stávající věková pravidla pro online služby a aby ověřování

věku probíhalo bezpečně, přiměřeně a bez zbytečného sběru citlivých osobních údajů. Za Masarykovu univerzitu stanovisko signovali také odborníci z Ústavu pedagogických věd filozofické fakulty a Institutu pro psychologický výzkum (INPSY) rovněž z fakulty sociálních studií.

„Cílem nemá být vytlačit děti z digitálního prostředí, ale zajistit, aby digitální prostředí, ve kterém vyrůstají, bylo bezpečnější, přiměřené jejich věku a podléhalo jasným pravidlům,“ uvádí se v závěru stanoviska.

Úplné znění stanoviska zde:

https://irtis.muni.cz/media/4181887/odborne_stanovisko_mu_upol.pdf

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/vyzkumnici-z-masarykovy-univerzity-plosny-zakaz-pristupu-deti-k-socialnim-sitim-neni-ucinnym-resenim>